

Landet lär #54 Om kunskap och politik för välmående landsbygder

Välkommen Gunnar! Du har ju en bakgrund som forskare på SLU och NordRegio.

Du arbetar även idag på enheten för uppföljning och utvärdering på Tillväxtverket. Det är både med landsbygdsolitik och den regionala utvecklingspolitiken. Även om det senaste året till exempel tagit fram en uppföljningssystem för den svenska landsbygdsolitik. Vad säger du om deltagarna idag? Vi har ett bra gäng framför oss. Ja, precis. Jag såg lite kollegor och lite andra bekanta. Det är ett ganska snävt tema så jag har full förståelse för att vi når upp till 30 strecket ungefär. Men jättekul att det är många som vill lyssna på det här och det ska bli spännande och ta lite diskussion i andra halvan också. Så klart. Verkligen.

Du har ju varit delegat i en arbetsgrupp och jobbat med den här rapporten som du ska presentera och fått komma med lite kommentarer och synpunkter så att jag lämnar över till dig. Och som sagt, ni som tittare här skicka in frågor i chatten så tar vi det beslutet och jag kommer även att skicka Jonas presentation i ett mejl här till alla som deltagit och även en länk till inspelningen efteråt.

Men någon lämnar över ord och bild till dig.

Tack så mycket Thomas! Vad ska jag dela?

Skärmar så klart. Kan du bara vara ett kvitto på det innan jag tar över helt och fullt att den kommer upp på ett brasätt. Ja jamen. Nu är det mer.

Om än fint bra. Tack så mycket för introduktionen och tack för att få komma. Vad kul att det kom en fråga från Landsbygdsverket om att höra mer om den här arbetsgruppen och om den här rapporten som arbetsgruppen har tagit fram under den senaste tiden. Det handlar alltså om en rapport kring kunskap, politik, utveckling och som

ett paradigm kring landsbygdsutveckling och landsbygdsolitik som vi har arbetat med under de senaste decennierna, får man säga.

Jag heter Gunnar Lindberg, jobbar på Tillväxtverket som tog Masaoch tillsammans med Maria Sid på näringsdepartementet så sitter jag med som

delegat i den härarbetsgruppen som kallas för WorkingParty on Rural Development

och det har även

en regional kommitté. Under den politiskakommittén så finns det olika arbetsgrupper. Det finns en arbetsgrupp för urbana frågor. Det finns en arbetsgrupp för territoriella indikatorer. Det finns en arbetsgrupp för governance och policy genomförande

och så finns det en arbetsgrupp för regionala utvecklingsfrågor och regionalutvecklingspolitik. Där sitter vi med som delegater från Sverige och det man får göra som delegat. Det handlar väldigt mycket om att att följa arbetsgruppens arbete,

följa rapporter, projekt, delta i seminarier, möten och bevaka svenska intressen men också komma med kommentarer på de olika studierna som görs

och utifrån svenska perspektiv då självklart, men också utifrån tematisk kunskap. Den härarbetsgruppen har arbetat med denna rapport som jag kommer presentera i dag, så det är inte jag som skrivit rapporten utan det är personal på sekretariatet och vi som delegater har fått följa arbetet

och tycka till. Arbetsgruppen har en ganska bred ansats när det gäller just landsbygdsutveckling och studier inom landsbygdsutveckling och landsbygdspolitik. Just nu arbetar man med projekt inom rural innovation, inom service och tjänster inom övergången till en cirkulär baserad ekonomi. Man jobbar med ursprungsbefolkningar och studerar ursprungsbefolkningar och deras perspektiv inom regional och landsbygdsutveckling. Man gör studier på regioner och städer och utvecklingen ser ut där och sedan arbetar man med det som man kallar för OS ideas principer för regional utveckling som är principer som ligger lite, lite som ett raster utan på allt det här där man har tankar och funderingar kring hur, hur landsbygdspolitik och regional utvecklingspolitik bör fungera och genomföras. Det här är områden där man genomför rapporter och man genomför också projekt och man har också lands studier och regionala studier. Bland annat har vi en studie som det gör på Gotland just nu kring Gotlandsutveckling och framtid, där man åker ut och gör besök och samlar in data och ger intervjuer. Den här rapporten som ligger till grund för det här seminariet är en rapport som kom för något år sedan men som man arbetar väldigt mycket nu med att diskutera och att lyfta fram i länderna och diskutera hur man kan utveckla så klart också. Och det har varit seminarier i Sverige med regeringskansliet och andra intressenter kring den här

rapporten. Det är egentligen utveckling av ett paradig som det arbetat med sedan förra århundradet, så att säga. Men det stämmer faktiskt i det här fallet ett paradig kring landsbygdsutveckling och det som tidigare var framför allt jordbrukspolitik.

Det är ett paradig som nu utvecklar

nya perspektiv på landsbygdsutveckling och det man kallar för lobbying.

Man diskuterar platser mycket mer detaljerat och utifrån nya perspektiv. Man tar en utgångspunkt i megatrender, utmaningar och möjligheter som följer med ett antal megatrender just nu.

Och man diskuterar det här nya målet eller nyamåttet på vad välbefinnande och stadsutveckling och nationell utveckling skulle kunna vara. Man lyfter också fram väldigt tydligt som det alltid gör, förslag på politik och exempel från. Olika länder och hur man arbetar med olika politikområden och olika insatser och olika olika

styrmedel och rekommendationer kring hur man skulle kunna arbeta med det här. Det som är lite spännande med den här rapporten är att det verkligen slår fast väldigt tydligt och väldigt tydligt att landsbygden står för i princip all mat som vi äter. All energi som vi konsumerar, alla mineraler som industrierna behöver och att de platser som vi besöker för rekreation och fritid. Och det gör man väldigt tydligt och väldigt explicit i den här rapporten. Och man beskriver också att det tyvärr är så att det välstånd som platserna bidrar med ofta känns främmande för de människorna som bor där. Och att det är i de länderna så ökar klyftorna i 24 av 28 länder. När det gäller ekonomiska tillståndet och den ekonomiska utvecklingen och det såg inte utså på alla platser innan den ekonomiska krisen 2009. Men det har blivit så efter krisen och utvecklingen har varit väldigt dålig på många platser när det gäller återhämtning från krisen. Och det har man också tittat väldigt noga på olika platser och olika landsbygd där, precis som vi gör i Sverige och studerar de utmaningar man har och de utmaningar som beror på det här paradigmet som vi utvecklar vidare. Det handlar egentligen om förflyttning, en förskjutning som har varit ifrån jordbruksstöd och stöd till i principen sektor eller några sektorer med subventioner och produktion som riktade stöd via det paradigmet som man lyfte fram runt 2006, där man fokuserade på en bredare landsbygds politik, flera aktiva parter och flera aktiva myndigheter. Man diskuterade mer förskjutning mot konkurrenskraft och lönsamhet bort från subventioner och marknads, hindrande protektionism och här tar man då steget in i det nya paradigmet som kom här om året. Till det här med multi nivå, governance

underifrån. Perspektiv människors välmående. Det man måste ta med sig, att OECD idé studerar ju länders politik och bidrar med analyser. Det är ju länder som har ändrat sig och de som har ändrat sig, utan det är ju ländernas landsbygds politik, jordbrukspolitik och regionalpolitik. Det intressanta är att studera de här trenderna. Har du satt upp ett ramverk för att strukturerat kunna göra det? Och nu kommer det en bild som är väldigt, väldigt fyllig. Men några av er kanske alla har sett den här i rapporter de senaste 20-30 åren där vi har det gamla paradigmet, det nya paradigmet som har haft det till 2006 och det nuvarande får man väl säga att paradigmet som man kallar för Rural walking geography opportunities där man fokuserar på välbefinnande utifrån flera olika dimensioner ekonomiska, sociala och miljömässiga, och att man gör ett tydligare raster kring vad landsbygd och landsbygd regioner är för någonting och man diskuterar hur det här genomförandet och definitionen av vad som egentligen ska göras ska göras mer utifrån

inblandning eller perspektiv från olika sektorer, från icke statliga organisationer, från medborgare och så vidare. Så det är det nya i det paradigmet som det lyfter fram. Och det bygger som sagt på att man ser de här trenderna i länderna och helt enkelt

det som man gör väldigt tydligt också i den här rapporten som är intressant att läsa och som intressant att sätta sig in

i att man tar sin utgångspunkt i det här med megatrender

och megatrender. Utifrån det perspektivet att de förstärker ofta klyftor, men de ger också möjligheter att utveckla landsbygden och utveckla olika platser. Och de megatrender som man lyfter fram i rapporten är globalisering, teknisk utveckling, demografisk utveckling och miljö och klimatförändringar. Och utöver att man lyfter fram det här som trender som kan förstärka klyftor och skapa också möjligheter, så talar man också om att pressen eller trycket ökar på många platser.

Pressen och trycket när det gäller klimat, extremt väder, natur och miljö, tillgångar, vattenanvändning, landskap och städernas utbredning. Men också konflikter kring energiproduktion som megatrender är det som ligger till grund för mycket av det som man lyfter fram som som motvikt. Varför man måste agera och vilket utrymme man har att agera.

Det är osäkert. Det gör att man beskriver framför allt hur de här megatrender tar sig uttryck

för eller på olika platser. Och man utgår ifrån faktabaserad analys kring tillstånd och trender. Vad som kan observeras i relation till de här trenderna på olika platser, för olika sektorer och för olika människor

och vilka möjligheter och utmaningar som dessa megatrender ger upphov till. Sen så relaterar man också vilken politik och vilka insatser som behövs för att bäst kunna utvecklas i takt med de här trenderna. Och som jag var inne på så är det demografi, miljö, teknisk utveckling och globalisering och bygger väldigt mycket på möjligheter som ofta är synonyma med lösningar men som kräver någon form av aktiv politik. Ett agerande för att för att man ska uppnå de här möjligheterna. Utmaningarna hänger ofta ihop med förutsättningar eller förmågor på olika platser. Som ni ser här så kan det handla till exempel om att man har en åldrande befolkning, en viss avfolkning som skapar högre kostnader för att leverera service, välfärdstjänster, skola och sådana saker

och att man försöker hitta vilka möjligheter som finns inom ramen för den trenden också. Det kan handla om globalisering som skapar konkurrens från nya marknader där man måste fundera kring hur man positionerar sig i de globala värdekedjor, men där man också har en möjlighet att locka till sig kapital utifrån, hitta kopplingar mot småföretag eller stora företag i andra länder och inte vara så beroende av de andra nations ekonomierna som tidigare var väldigt lokala och geografiskt bundna. Man kan koppla upp sig över helt andra avstånd och hitta nya nätverk att verka inom och man talar väldigt mycket om megatrender men också utifrån teknisk utveckling. I rapporten så lyfter man fram vad man tror är avgörande tekniska utvecklingar de kommande 50 åren och man lyfter fram sådant som självkörande bilar, 3D printer, drönare, nästa generations kommunikationsteknologi, utvecklad distansundervisning och utvecklad e-hälsa för att peka på hur de tekniska lösningarna också ska bidra till att möta de här trenderna eller de utmaningar som man ser här. Välmående är också något som är väldigt nyttigt paradigmet. Det är något som genomsyrar

målet för landstingspolitikerna. Vad vi vill uppnå med den utveckling som vi ser i samhället och här

tar man ändå ett steg ifrån. BNP eller bruttonationalprodukt som mått och diskuterar mer utifrån livskvalitet utifrån fler dimensioner och utifrån hållbarhet.

Och diskuterar kring vilka värden som finns på olika platser, både i landsbygd och städer, och hur olika mått på välbefinnande också skulle kunna användas för att sätta agendan för politiken och hur politiken genomförs. Vi har, som vi

kanske känner till ett egetperspektiv, ett eget modell för det härmed självbetjäning också. Det utgår man från i den härrapporten och de som har studerat till exempel det svenska begreppet Pluskänner ju igen sig här kring livskvalitet och olikaperspektiv på livskvalitet och hållbarhet. Dimensionen härkring kring kapital, stockar.

Men man går inte så långt som att man jämför länder i den härrapporten, utan man poängterar att det är det somskulle kunna vara ett sätt att förhålla sig till välbefinnande. Man lyfter fram exempel, till exempel NyaZeeland som har tagit fram en välbefinnande, budget somprioriterar olika perspektiv på hälsa och välbefinnandeoch ursprungsbefolkningens ambitioner. Och här kanman väl i alla fall reflektera över att Sverige har B+,men att det som man försöker göra i och för statsbudgeten2017 med breddat eller nytt mått på välstånd inte riktigt harfått fotfäste. Det finns ju många organisationer somstuderar det här med livskvalitet. Bland annat SvDsom har bidragit med kartor till den nya agendan när man tittarpå det här med life and life och Goodlife enable som ligger väldigt nära de mått som både OECDoch BNP plus inkluderar.

Om man ska säga någonting om hur OECD uttrycker vad som står på spel ärdet här med klyftor väldigt, väldigt viktigt.Klyftorna ökar och man man poängterar attdessa megatrender också kan bidra till att klyftornaökar. Det här är något som vi också ser när man läserEUs nya agenda till 2030.Att man poängterar att människor och platser känner attde lämnas efter och EU är väldigt tydligi att man poängterar att det här kan ge resultat som missnöjesyttringar,fallande förtroende för stater och demokratiska samhällen och attdet är en viktig viktig

motiv till att arbeta med utveckling i alla delarav landet och att de här klyftorna inte ska uppståeller vidgas och klyftor. Det kan ju handla om klyftorinom olika områden. Det kan handla om ekonomisk utveckling,service, hälsa, infrastruktur eller sådana sakersom det service så att man känner att man får

samma service i alla delar av landet. Det här var en karta som jag la inbara för att illustrera hur man kan studera detta på europeisk nivå.Från Esbo om man tittar på vilka områden som som utvecklas väl när det gäller

ekonomisk nytta per capita då det är lägevilka som är left behind och vilka som är fler ändet de gör i rapporten är att man tittarpå några olika perspektiv. Man tittarpå demografi, hur unga människor lämnardessa områden, hur den demografiska försörjs kvotenriskerar öka. Man tittar på det härmed tillväxt utan sysselsättning.Många landsbygd vi har har upplevt en tillväxt,men inte i

samma utsträckning. Sysselsättnings ökning. Den ekonomiska krisen. Där ser man på hur olika

typer av platser dras isär, där vissa platser växer både vad gäller tillväxt och sysselsättning. Och landsbygd växer ibland med tillväxt men utan sysselsättning och ibland inte med tillväxt heller. Man tittar på bredband som man har som en väldigt central indikator i det.

Man ser på både tillgång och kvalitet

på uppkopplingen och man ser på digitala färdigheter där man ser stora skillnader mellan städer och landsbygd. Detta är också något som skulle kunna ge upphov till en klyfta.

Nu pratar jag väldigt mycket, väldigt långsamt och jag har väldigt mycket att säga och det märks att tiden rinner ifrån mig så jag kommer snabbt gå igenom vad vi ser i Sverige och jag kommer inte stanna vid de här bilderna. Det jag vill säga är bara att vi studerar samma perspektiv i det utbildningssystem som vi har för den svenska landsbygds politik. Och det är väldigt intressant att se om vi ser samma utmaningar samma punkter för att möta megatrender i Sverige och som en del i det systemet. Politiken har med 23 indikatorer och en del av dem inom samma områden som studerar. Rapporten finns på deras hemsida

så jag kommer inte stanna utan jag kommer bara berätta att vi har studerat demografi och befolkningsutveckling och utvecklingen av den demografiska försörjningen, kvoten av migrationen i landet och så vidare. Vi har studerat bredband, tillgången självklart och ser samma utmaningar som CDC ser med att det finns fortfarande stora skillnader både inom och mellan grupperna när det gäller tillgången till riktigt bra och stabilt bredband.

Vi ser hur utvecklingen till service ser ut och den sårbarhet som finns om en butik eller en skola skulle lägga ner någonstans i landet. Vi studerar den ekonomiska utvecklingen och hur det ser ut med innovation och internationalisering hos landsbygd, företag och företag i de miljöer där

företagsamheten är i hela landet. Men innovationskraften och internationaliseringen är sämre på landsbygden.

Vi studerar sysselsättningen och ser att det finns stora skillnader i identiteten och kanske

en väldigt viktig indikator i relation till det som lyfter fram också utbildningsnivån där vi ser att det är stora skillnader på hur man ser på

sinamöjligheter att utbilda sig om man bor på landsbygden i Sverige och att utbildningsnivån självklart skiljer sig mycket åt. Vi studerar också den biobaserade ekonomin, vilket var en av de här pelarna inom deras ramverk också. Och vi ser att utvecklingen är god i hel landet på många håll, men att skillnaderna mellan olika typer av fortbildning är väldigt påtagliga och riskerar att skapa dessa klyftor som det lyfter fram. Så slutligen,

det har ju väldigt mycket politiska rekommendationer, det har de alltid. Och här har de rekommendationer inom ekonomi där man lyfter fram mycket kring innovationstakten, internationalisering, nätverkande, företagsamhet och utbildningen är väldigt viktiga aspekter inom det sociala, att man måste förhålla sig till minskande och åldrandebefolkningar, hitta nya lösningar, men också investera i ledarskap, utbildning och sociala nätverk kring ungdomar och invandrare på landsbygden så att man känner att man kan och vill och vet hur man kan bidra, men också hur äldre kan bli en del av landsbygdens ekonomi. Det silvret kommer med har man ju pratat om väldigt länge och i miljö och klimat så har man också ett antal policy rekommendationer här

och jag kommer skicka ut det här efteråt så vi kan läsa av de viktigaste rekommendationerna som vi har och det här är de viktigaste rekommendationerna från alla kategorierna och då lyfter man fram det här med snabbt och säkert bredband i alla typer av regioner. Man poängterar hur det är så otroligt viktigt för innovationsförmåga. Och man har gjort mycket studier kring bredbands kapacitet och hur bredbandet har nyttjats under pandemin också. Och hur sårbart det blir när man har driftstörningar och sådana saker för lantbruks företag. Man skriver en hel del om infrastrukturen, järnvägar, vägar, telekommunikation,

utbildning i alla dess former, även för äldre livslångt lärande. Och man poängterar att politiken måste vara framåtsträvande och bygga på ett stort engagemang också från landsbygdens samhällen.

Och slutligen, det här

arbetet man har inom OECD är det med de rurala principerna och egentligen principer som ligger lite ovanpå, så att säga den här rapporten och som handlar om hur man menar att landsbygds politik bör utvecklas och genomföras. Och om man ska ta någons intresse från dem så handlar det om att man ska sätta en tydlig vision landstingspolitiker, en helhetssyn på politiken för landsbygdsområden som integrerar många olika politikområden, att man ska ha

en politik och insatser och myndigheters verksamhet som hartydliga geografiska perspektiv. Att man verkligen ser potentialen i alla platser, att man stöder entreprenörskap, företagsamhet, att man främjar sysselsättningen,

att man arbetar med att stärka landsbygden, sociala, ekonomiska, ekologiska kulturella motståndskraft, utvecklingskraft och att man ska följa upp

och utvärdera och utkräva ansvar för politiska resultat på landsbygden på ett tydligare sätt. Och här har Sverige, Chile och Finland varit pilotländer för att testa de här principerna utifrån att de vill börja följa upp dem i alla sina 28 länder och göra någon typ av dashboard. Där man kan se till vilken grad länderna har nått upp till dessa principer som man på något sätt har

skrivit under, på eller gått med på detta har vi tillsammans med regeringskansliet internt på Tillväxtverket gått igenom de här principerna och gjort en utvärdering av hur vi tycker att Sverige presterar i relation till till och med principerna.

Inom en snar framtid kommer det att komma på SVT:s hemsida någon typ av verktyg där man kan se på denna princip och jämföra länder med varandra? Så det kan vara någonting att hålla ögonen öppna efter.

Så det blir lite verkstad kring de här principerna och jag kan inte sluta utan att göra lite reklam för rapporten som vi släppte för några veckor sedan skickade till regeringskansliet om ett nytt system för den svenska landsbygdspolitiken. Den går att hitta på Trafikverkets hemsida. Det finns en sammanfattning på vår kunskapsnivå också kunskap om landsbygden som jag kan tipsa om. Där ligger väldigt mycket sammanfattningar från spännande rapporter, både från oss och olika samarbetspartners. Så, Thomas Det var en snabb genomgång av deras arbete med politiken för välmående landsbygd. Jag stannar där och andas. Ja. Precis. Tack. Jätteintressant. Och vi tar in frågor. Fortsatt här i chatten.

Du nämnde där tidigare lite om klyftorna som ökar. Ska bli intressant att höra. Vilka skulle ni säga? De viktigaste eller värsta klyftorna om man säger så för Sverige?

Nu ska vi ta två sekunder. Jag ska försöka bara slutadela eller har gjort det jag har gjort. Vad var bra?

Ja, utifrån de system vi har jobbat med landsbygdspolitik så skulle jag säga om jag också kan relatera det till vad vi ser det lyfter fram. Så är det ju väldigt allvarligt det här med utbildningssystemet. Möjligheten att utbilda sig i alla delar av landet. Det är ju någonting som vi ser att utvecklingen. Den går ju

inte åt det hållet attklyftorna minskar. Man höjer nivåerna i alla delar av landet. Men det är fortfarande så att det är stora skillnader i utbildningsnivå, mellan kommuner i land och mellan landsbygd, kommuner av olika kategorier och mellan de härområdena. Och vi ser när vi tittar på dem. De undersökningar som SKL och SCB gör kring kommuner och medborgares åsikter, att man är väldigt missnöjd med de möjligheter man har att utbilda sig i alla delar av landet. Sen har vi också sett på innovationsförmåga och internationalisering och för dem har vi data på länsnivå. Men för de län som har mycket landsbygdskommuner så har trenden gått åt fel håll de senaste fem åren.

Hur mycket man än deltar på de internationella marknaderna och det är framför allt små och medelstora företag och hur mycket man investerar. Det är oroväckande om inte företags bränslesystem, innovationsförmåga systemen når ut i alla delar av delar av landet.

Det är två väldigt viktiga klyftor som skulle kunna uppstå mellan städerna. Du nämnde lite hur de fördelas, men ser du något som sticker ut geografiskt demografiskt i de här klyftorna i vissa områden i Sverige som är värre än andra?

Ja, vi har ju i våra system så har vi utgått från den kommunindelningen vi har och där har vi tre olika typer av kommuner, två typer av tätare grupper och så har vi storstads kommuner. Självklart är det ju så att tittar vi på de mycket glesare kommunerna så är det ju så att om de krymper där människor flyttar därifrån. Om vi tittar på inrikes netto i den kommungruppen så är det ju variten kommun som hade stabila siffror den senaste tioårsperioden. Alla andra hade hade väldigt

utmanande utveckling om vi ska uttrycka oss så. Så det är klart att det är stora skillnader mellan den kommungruppen med mycket gles landsbygdskommuner som är relativt. Det är tioalet kommuner

medan de tätortsnära landsbygdskommunerna har haft en väldigt positiv utveckling, speciellt under pandemin precis innan pandemin.

När det gäller befolkningsutveckling, när det gäller tillgänglighet och när det gäller ekonomisk utveckling, så det är klart att det finns. Det finns stora skillnader i Sverige här. Tittar vi på tillgänglighet, siffror så är det ju också väldigt talande.

Men kan man säga generellt. Hur står sig Sverige och den svenska landsbygdspolitik i förhållande till deras ramverk, principer och olika rekommendationer?

Ja, när vi gick igenom den svenska politiken.

Man får ju förstå att den är väldigt bred. Det är väldigt många olika perspektiv och man kan ju välja.

Välja kan man inte göra, men man måste tänka väldigt noga när man svarar på de här principfrågor som vi har. Vad vi i Sverige menar med multi nivå ärgenomförandet, till exempel där vi inte får glömma bort lite där. Vi får inte glömma bort kommunernas roll. Vi får inte glömma bort det. Regional utvecklas i relation till landsbygdsutveckling och så vidare. Jag skulle säga att när det gäller omfattning och ambition för landsbygds politik så befinner sig Sverige relativt väli relation till paradigmet när det gäller genomförande och styrning. Vi har anammat många av de principer man lyfter fram. Vi har ett myndighets nätverk där politiken genomförs i samverkan. Vi arbetar med regioner och länsstyrelser och kommuner. Vi har uppdrag, vi har insatser som riktar sig till kommuner

på många olika sätt. Men är det näringslivsutveckling och statsbidrag

vi har som står för ett väldigt tydligt underifrån perspektiv och deltagande i politikens genomförande?

Men kanske man skulle kunna säga att när det gäller lobbying så har vi inte riktigt kommit så långt som vissa andra länder har kommit. Vi har inte riktigt samma ambition när det gäller lobbying i vår landsbygds politik som som en del andra länder har. Jag har läst en del, bland annat från Finland

där man har lobbying eller livskvalité mycket mer centralt i sin landsbygds politik. Där har man ju en skrivelse till regeringen som heter Ett välmående Finland som handlar väldigt mycket om och man om man nu roar sig att göra. Sökningar på ord kan hitta sådana ord som livskvalitet, livskraft och välmående och roar sig med att göra samma saker i den svenska propositionen som ligger till grund för vår landsbygds politik. Hittar man inte de orden så kan man ju se en stor storskillnad i hur man har satt in landsbygds politik idag. Där Sverige talar mycket mer om förutsättningar och förmågor för företagsamhet och tjänster och service. Det är självklart sådant som finns där i bakgrunden och som skapar det här välmåendet. Men just den här ambitionen att sikta in sig på välmående och också mäta välmående på ett annat sätt. Den ser vi mycket tydligare i Finland. Där ser vi också en annan typ av genomförande. Där har man kommit 80 med över trettio delegater som jobbar löpande med en diskussion kring hur landsbygds politik ska utvecklas och genomföras i Finland. Det saknar vi i Sverige. Om man tittar på genomförandet till exempel,

så visst, vi ska hela tiden reflektera över deras ramverko vad det kan hjälpa oss med att också se på de här goda exemplen som finnsi andra andra länder.

Definitivt kul att du nämner det. Särskilt Finland harvi inom nätverket jobbat en hel del med och jag tänkeräven på mätningar som görs regelbundetårigen. Generellt, de lyckligaste land är väl Finlandoch Danmark, kanske de som ofta ligger i topp för Sverige kommer vi inte så långtner? Nej, Sverige presterar väldigt brapå mätningarna kring livskvalitet. Tittarman på spanska kartor som jag visade i presentationen så harvi både goda förutsättningar och uppvisar väldigthöga höga nivåer. Det handlar ju också om, men det kan sättatonen för landsbygdspolitik, hur man genomför den och vilka insatsersom man väljer att fokusera på. Hälsa har kommit upp meroch mer inom den nya regionala utvecklings politiken därhälsa och välbefinnande dyker upp som ett viktigaretema. Så det är väl inte. Det är välingen högoddsare att det skulle kunna bli såinom landsbygdspolitik också. Att man mer börjar tänka i termerav det här paradigmat även i Sverige.

EU har ju sin nya long term vision.

Hur skulle du säga att dess ramverk och arbete är relaterattill det arbetet? Ja, faktiskt väldigt, väldigt spännande. Vi hade faktiskt ett mötemed Landsbygdsverket i förmiddags där vi pratadeom om long term vischan, EUs long term vischan.Och det är ju självklart så att det finns många beröringspunkter och mångalikheter mellan det som EU nu flaggar upp somen vision för 2040 därman gör ett ganska kraftigt ställningstagandeför vart man vill någonstans med den landsbygdsolitikman har. Den där jordbrukspolitik som man också hari pelare 2 inom, inom, inom inom EU och hur den skaverka. Och här har ju intressenter fått komma inpå ett annat sätt. Man säger att människoro och organisationer har fått svara på fråganpå vad man tycker och vad man har för. För åsikter kring detta är det som om man tittar på det som har spelat ut det som är långtfrån människan så är det väldigt många, många likheter.Det man kan se som skillnader är att vi ser det,

kanske på grund av sin historik, trycker väldigt mycket merpå den ekonomiska utvecklingen och hur ekonomi och välfärd hängersamman och man trycker väldigt mycket bredare utifrån ett 6 årspektiv. Man tryckerpå på näringslivet bredare än man gör långt från vissa där man trycker väldigt mycket på de agrara och baseradesektorerna och den blå ekonomin. Man trycker väldigt mycket merpå små medelstora företag. Innovation,internationalisering, grad och man trycker väldigthårt på specialisering. Det är lite förvånande att man inte gör det i EU. Så lång tradition för specialisering är ett europeiskt

verktyg. Det har kommit utifrån EU kommissionens arbete med plattformen och genomsyrat genomförandet av framtidaregional fond bland annat. Men här i nischen så väljer man att inte lyfta upp det lika tydligt mellan det som i en internationell organisation lyfter upp specialisering som är väldigt viktigt verktyg för landsbygdsutveckling. Sen så trycker man ju väldigt hårt in om oss på det här med utbildning. Det saknas inte i long term vision, men det är inte lika

lika genomsyrade som det är i OECDs ramverk där man pratar om utbildning, livslångt lärande och hur utbildning är viktigt både för unga för att kunna bli

bli en drivande kraft också inom landsbygds utveckling och hur man behöver arbetar mer med utbildning på landsbygden och hitta nya sätt för det distansundervisning som man söker. Sen det tredje som vi har noterat är att frågan kring demografi, människor och hälsa tillverkande med många saker. Det saknas lite grann i EUs Long Term Vision.

Man lyfte inte den frågan lika tydligt hur man ska inkludera en äldre befolkningen, både i processen kring landsbygdsutveckling

i demokratiska, det arbete som ska göras,

det sociala arbete som ska göras. Och man pratar inte heller så mycket om hur man ska få den äldre befolkningen att kunna arbeta på nya sätt längre. För att möta demografiska utmaningarna. Så det finns en del skillnader mellan deras arbete och det som EU nu kommer med i sin long term vision. Det betyder det får vi se för EU. Långt fram i tiden ska omsättas i politik och muskler. Man har fonder man har, man har europeisk politik, de har intaget utan det kommer mer med fakta, kunskap och rekommendationer, ofta i form av goda exempel på nationell politik. Men ändå skillnader någonting som Sverige som nation ser som problematiska? Att man driver förändringar i en viss genell i deras ramverk? Det vet inte jag. Det jag vet är att Sverige har kommit med ett positions papper. Regeringskansliet har kommit med ett positionsspel kopplat till lång tradition där man ber att få återkomma när man ser mer vad det kommer att handla om i verkligheten och att man har en politisk process just nu kring landsbygds politik där man självklart servad lång transition innebära vad det bidrar med. Men vad jag vet så har inte Sverige

gått så långt som att man vill ha några nya perspektiv, inte långt från vissa. Men jag tror inte att man har de möjligheterna just nu utan de som har kommit och den bygger på en koncentrations process.

I hela Europa. Men det är något som vi får se hur det utvecklar sig och som vi känner är fortfarande väldigt, väldigt ny och den har vi siktat inställt på 2040. Så det är långa processer vi talar om. Men hur den implementeras i Sverige? Det kan bli avgörande för vår landsbygds politik, såklart.

En lite spaning då du inledder paradigmskifte? Jag vet att vi som jobbar med landsbygd, fonder och andra utvecklingsfonder har ju gått kanske från jordbruksstöden. Från ett bidrag till att vi pratar ju stöd nu och stöden är ju för att vi vet att företag som stöder mottagarna är med och uppfyller de mål som samhället har satt upp i olika områden, miljö, integration och allt vad det kan vara.

Är det någon spaning du känner igen? Att vi kanske går mot mer att se över mottagarna som verkligen genomföra det av de målen vi har i samhället?

Jo, men precis så har det ju varit tidigare. Om man ska ta ett paradigm så var det ju det som låg lite till grund för det paradigmskifte man såg framåt 2006 och som låg till grund för det nya tänket som kom med EU:s nya jordbrukspolitik och att vi talade om kollektiva nyttor. Vi talade om positiv realitet i jordbrukslandskapet och vi talade också om att ha ett större förtroende för vad olika lokala grupper och aktörer och människor kan åstadkomma och att man på så vis skulle jobba med andra typer av stöd eller bidrag eller resurser i projekt.

Det har implikationer på det nya paradigmet. Det känner jag inte att jag kan uttala mig om. Men det är möjligt att man drar det här ännu längre nu kring det här med socialt företagande. Social innovation där man pratar väldigt mycket om partnerskap. Vi ser ju Sverige att det finns partnerskap kring olika typer av service. Det finns de här

lokala ekonomiska partnerskap, ofta i städer, för att hantera olika frågor mellan olika organisationer och kommuner.

Hur vi rör oss där i skalan kring vad som är stöd och vad som är partnerskap. Den är väldigt intressant, bara de som planteras mer hinner. Så var frågan upp på lokal ekonomiska dagarna på förra året och den kommer säkert upp igen.

Det här med partnerskap snarare än stöd och vi har många exempel på sådana partnerskap där man menar att vi får inte stöd vi utför i en service och det gör vi i partnerskap med kommunell myndighet. Så det är en intressant spaning att göra och hur vi ska se på det här med mer med ansvarsfördelning och resursfördelning. Perfekt. Jag tror vi får dra ett streck

över passet. Stort tack Gunnar Lindberg, Tillväxtverket. Tack! Så mycket är jätteintressant.